

Vlaams
Parlement

ingediend op **672** (2015-2016) – Nr. 1
26 februari 2016 (2015-2016)

Voorstel van resolutie

van Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans,
Caroline Croo, Katrien Schryvers en Danielle Godderis-T'Jonck

betreffende het opnemen van de assistentiehond
in de refertelijst die als bijlage gaat
bij het IMB-besluit van 13 juli 2001

TOELICHTING

Sociale integratie door zelfsturing

Deze legislatuur vindt binnen de sector 'personen met een handicap' een radicale omwenteling plaats. Met de persoonsvolgende financiering geven we personen met een beperking de middelen voor zorg en ondersteuning in handen, zodat zij zelf hun zorg en ondersteuning kunnen inkopen, hetzij bij vergunde voorzieningen, hetzij op de markt (persoonlijke assistenten, dienstencheques enzovoort).

In de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2429/1) lezen we de mentaliteitsshift die onze maatschappij heeft gemaakt, waarbij de focus "van een welzijnsperspectief verschoven is naar een emancipatorisch ondersteunings- en burgerrechtenperspectief. Mee geïnspireerd door de paradigmashift van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap ligt de focus vandaag op inclusie en de regie over het eigen leven. Deze verschuiving heeft heel wat consequenties op de inhoud en de organisatie van zorg en ondersteuning, die wenselijk is om het perspectief van emancipatie en burgerrechten te realiseren."

Het decreet gaat uit van het begrip 'vermaatschappelijking van zorg' zoals de Strategische Adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin (SARWGG) dat doet in zijn visienota 'Integrale zorg en ondersteuning in Vlaanderen': "Verschuiving binnen de zorg waarbij er naar gestreefd wordt om mensen met beperkingen, chronisch zieken, kwetsbare ouderen, jongeren met gedrags- en emotionele problemen, mensen die in armoede leven, ... met al hun mogelijkheden en kwetsbaarheden een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen, hen daarbij waar nodig te ondersteunen en de zorg zoveel mogelijk geïntegreerd in de samenleving te laten verlopen. Begrippen die hierbij een rol spelen zijn onder meer desinstitutionalisering, community care, empowerment, kracht- en contextgericht werken, vraagsturing en respijtzorg."

Het decreet gaat uit van het cirkelmodel met vijf specifieke kringen:

- zelfzorg: de zorg en ondersteuning die de persoon met een handicap zelf opneemt;
- gebruikelijke zorg: de normale dagelijkse zorg en ondersteuning die gezinsleden die onder hetzelfde dak wonen, geacht worden voor elkaar op te nemen;
- zorg en ondersteuning die geboden worden door familie, vrienden en/of informele contacten;
- professionele zorg en ondersteuning vanuit de algemene zorg en dienstverlening: diensten maatschappelijk werk, centra algemeen welzijnswerk, diensten gezinszorg, initiatieven kinderopvang enzovoort. Deze vorm van ondersteuning is voor alle burgers toegankelijk;
- professionele zorg en ondersteuning, door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) gefinancierd.

Om zelfzorg te maximaliseren is de individuele materiële bijstand voor personen met een beperking cruciaal. Het biedt die personen immers instrumenten om handelingen te verrichten die zij wegens hun beperking niet kunnen stellen.

Een hulpmiddel tot grotere zelfstandigheid en sociale integratie blijkt de assistentiehond te zijn. Dat blijkt uit de conclusies van het Kenniscentrum Hulpmiddelen (KOC) van het VAPH, overgenomen in verscheidene vonnissen van arbeidsrechtbanken:

- "De conclusies van het KOC is dat door deze hond, die volgens het verslag '101 dingen' kan (al dan niet op commando) de eisende partij eindelijk zelfstandig kan gaan en staan waar zij wil." (Arbrb. Oudenaarde, 28 februari 2012);

- "Het staat buiten kijf dat een epilepsiemeldhond niet alleen de bewegingsvrijheid van de eiser, maar zijn globale zelfredzaamheid in aanzienlijke mate zal verhogen." (Arbrb. Kortrijk, 6 november 2009);
- "De hulphond maakt het eiseres mogelijk om zelfstandiger te functioneren. Zij kan commando's geven aan de hulphond die voor haar een aantal taken zal uitvoeren waarvoor zij anders hulp van derden zou moeten vragen. De zelfredzaamheid van eiseres zal mits de hulp van de hond vergroten waardoor het voor haar mogelijk wordt zoals elke jongvolwassene die dat wenst, alleen te gaan wonen." (Arbrb. Ieper, 10 september 2013);
- "Uit dit globaal beeld komt naar voor dat de mogelijke alternatieven niet volstaan en de inschakeling van een hulphond noodzakelijk is bij de uitvoering van een belangrijk aantal standaardtaken waardoor eiseres in de mogelijkheid wordt gesteld alleen te blijven wonen." (Arbrb. Gent, afdeling Sint-Niklaas, 27 mei 2015).

De assistentiehond

Assistentiehonden worden opgeleid om personen met een handicap te begeleiden en te helpen in het dagelijks leven. Zij bezorgen hun begeleider een grotere autonomie en zelfredzaamheid.

Er zijn verschillende soorten assistentiehonden:

- de blindengeleidehond is een hond die getraind is om personen met een visuele handicap te helpen (bijvoorbeeld veilig door het verkeer loodsen, langs obstakels leiden, helpen een trap, deur, stoel te vinden enzovoort);
- de hulphond is een hond die getraind is om personen met een motorische handicap te helpen bij allerlei handelingen zoals het weg- en terugbrengen van voorwerpen, het openen en sluiten van deuren, gordijnen, lades, het bedienen van schakelaars, liften en lichtknoppen, het openzetten en sluiten van kranen, het alarmeren van mensen in de omgeving door te blaffen of hulp te halen, het bedienen van alarmsystemen. Afhankelijk van de behoeften van de persoon met een beperking kunnen aan de hulphond ook andere vaardigheden aangeleerd worden zoals het ondersteunen van de persoon met een beperking om te gaan zitten, recht te staan, te gaan liggen, de persoon met een beperking omrollen, overeind trekken, de voetenplank van de rolstoel inklappen, een kussen onder het hoofd van de persoon met een beperking doen, kleding aan- en uittrekken;
- de hoorhond is getraind om te reageren op geluiden. De hoorhond signaleert wanneer er een geluid is en waar het vandaan komt, zowel binnens- als buitenshuis;
- de epilepsiehond is getraind om bij een epileptische aanval een aantal zaken te doen afhankelijk van de behoeften van zijn baasje (bijvoorbeeld voorkomen dat de persoon de straat oversteeft, afstand houdt van rivieroevers en afgronden, de persoon terug bij bewustzijn brengen door te blaffen, te porren en te duwen met de poten en een noodoproep inschakelen, de persoon in veiligheid brengen, hulp halen en medicatie halen). Sommige honden voelen een aanval aankomen en verwittigen hun baasje daarvan;
- de autismehond: een assistentiehond voor kinderen en volwassenen wordt getraind afhankelijk van de behoeften van de persoon. De hond biedt veiligheid, bij woede zal de hond het kind of volwassene opzoeken waardoor de persoon sneller kan kalmeren en op termijn de woedeaanvallen kan doen verminderen. De hond zorgt voor meer zelfwaardering waardoor het leggen van contacten met anderen makkelijker verloopt en communicatievaardigheden kunnen worden vergroot. Voor personen met autisme die de neiging hebben om weg te lopen, kan de assistentiehond getraind worden om de persoon te blokkeren.

Ook op andere vlakken dan de 'functionele' ondersteuning betekent de assistentiehond een ongelofelijke meerwaarde voor personen met een handicap. De hond verplicht de persoon met een handicap om te bewegen. De persoon met

een handicap moet gaan wandelen met de hond, speelt met de hond en op die manier verleidt de hond hem tot bewegingen die hij anders niet makkelijk maakt.

De hond blijkt het voor de persoon met een handicap veel makkelijker te maken om sociale contacten te ontwikkelen met andere mensen. Niet alleen komt hij meer buiten dankzij de hond, de hond is ook een gespreksonderwerp dat leidt tot nieuwe sociale contacten waarbij de focus van de gesprekken niet langer ligt op de handicap, maar op de hond.

Ten slotte draagt de hond bij tot eigenwaarde van de persoon met een handicap omdat hij de zorg krijgt toevertrouwd voor een ander levend wezen.

Kostprijs van de assistentiehond

De opleiding van een hond tot assistentiehond is niet goedkoop. Naast de aankoop van de pup en de medische kosten, zijn er de kosten van het opleiden, met name de bijstand van de gastgezinnen waar de pup verblijft en allerlei commando's aangeleerd krijgt, en de intensieve training in de assistentiehondenscholen door de instructeurs, en ten slotte de nazorg wanneer de hond eenmaal is geplaatst bij een persoon met een beperking of een ziekte. De opleiding duurt gemiddeld 20 tot 24 maanden. Dat leidt tot een gemiddeld kostenplaatje van 20.000 euro.

Vlaanderen voorziet met het decreet van 20 maart 2009 houdende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond, in een attestatie van assistentiehonden door gemachtigde assistentiehondenscholen. De attestatie geeft aan dat de hond specifiek is of wordt getraind als assistentiehond. Het decreet definieert de assistentiehond als een hond die getraind werd of wordt om een persoon met een handicap of ziekte te begeleiden en die de zelfredzaamheid van die persoon verruimt.

Vandaag ontvangen alleen gemachtigde blindengeleidehondenscholen een tegemoetkoming in de kosten van de hond. De andere gemachtigde assistentiehondenscholen ontvangen die niet. Hun werking wordt gefinancierd door giften, schenkingen en donaties en heel veel vrijwilligerswerk.

Honden worden door de assistentiehondenscholen toegekend aan personen met een beperking wanneer die scholen van mening zijn dat de honden een meerwaarde kunnen betekenen voor de persoon met een beperking. Bij de gemachtigde Belgische assistentiehondenscholen die lid zijn van de Belgian Assistance Dog Federation (BADF) betaalt de persoon met een beperking niet voor de hond. Op die wijze willen de gemachtigde assistentiehondenscholen voorkomen dat een gebrek aan middelen een hinderpaal zou vormen voor de persoon met een beperking om een assistentiehond te krijgen.

Wanneer een persoon met een assistentiehond een tegemoetkoming krijgt van het VAPH voor de assistentiehond als hulpmiddel, geeft hij dat bedrag aan de gemachtigde assistentiehondenschool van wie hij de hond heeft gekregen.

Procedure voor tenlasteneming door het VAPH

Het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2001 tot vaststelling van de criteria, voorwaarden en refertebedragen van de tussenkomsten in de individuele materiële bijstand voor de sociale integratie van personen met een handicap (IMB-besluit), voorziet in de procedure tot terugbetaling van individuele materiële bijstand aan personen met een handicap.

Artikel 4 van dat besluit bepaalt de voorwaarden voor terugbetaling:

- alleen voor kosten die, door de behoefte die voortvloeit uit de handicap, noodzakelijk zijn voor zijn sociale integratie;
- de kosten moeten extra uitgaven zijn ten opzichte van de uitgaven die een valide persoon in dezelfde omstandigheden moet doen;
- de noodzaak, gebruiksfrequentie, de werkzaamheid en de doelmatigheid van de bijstand moeten in verhouding staan tot de handicap en in verhouding staan tot het bedrag van de gevraagde bijstand dat vermeld staat op de refertelijst in de bijlage bij het IBM-besluit.

Artikel 13 bepaalt dat de aanvraag tot het verkrijgen van materiële bijstand moet worden gemotiveerd in een gespecialiseerd multidisciplinair verslag dat wordt opgesteld door een gespecialiseerd multidisciplinair team. In dat verslag worden ook alle elementen aangebracht om het doeltreffend en doelmatig gebruik van de al eerder toegekende materiële hulp te evalueren.

Indien het aangevraagde hulpmiddel dat in de refertelijst staat vermeld maar niet gekoppeld wordt aan de door de provinciale evaluatiecommissie toegekende functiebeperking en aan het interventieniveau, dan kan volgens artikel 16 het agentschap toch tegemoetkomen in de kosten indien het vaststelt dat dat hulpmiddel door de behoefte die voortvloeit uit de handicap, noodzakelijk is voor de sociale integratie van de persoon met een handicap.

De refertelijst bepaalt de hulpmiddelen waarvoor in een tenlasteneming wordt voorzien per interventieniveau en binnen elk interventieniveau per levensdomein.

Wie een tegemoetkoming wil in de kosten van een hulpmiddel dat niet op de refertelijst staat, moet een aanvraag indienen bij de Bijzondere Bijstandscommissie (artikel 18). Opdat de aanvraag gehonoreerd kan worden, moet tegelijk aan de volgende voorwaarden worden voldaan (artikel 31):

- 1° het hulpmiddel is niet opgenomen in de refertelijst;
- 2° de aanvraag tot tenlasteneming is geldig ingediend;
- 3° de tenlasteneming van het hulpmiddel is mogelijk, overeenkomstig de voorwaarden van het IBM-besluit;
- 4° de kostprijs van het hulpmiddel bedraagt meer dan 3300 euro, inclusief btw;
- 5° bij de aanvraag is een offerte of factuur gevoegd.

Vandaag zijn alleen de blindengeleidehonden opgenomen in de refertelijst die als bijlage gaat van het IMB-besluit. Dat betekent dat het VAPH voor een blindengeleidehond kan bijdragen in de kosten voor een bedrag van 13.169,49 euro.

Alle andere assistentiehonden zijn niet opgenomen in de refertelijst. Voor die honden kan een tegemoetkoming worden aangevraagd via de Bijzondere Bijstandscommissie van het VAPH in het kader van de niet-referte.

De terugbetaling van een hulpmiddel wordt gebaseerd op een rapport van het multidisciplinair team waarin het team de persoon met een handicap adviseert over het meest adequate hulpmiddel, rapporteert over noodzaak en doelmatigheid van de hulpmiddelen. Het team maakt een analyse van de activiteiten die de persoon met een handicap wil doen en waarbij de persoon met een handicap problemen ondervindt. Het team brengt vervolgens de mogelijke oplossingen in kaart, vergelijkt ze met elkaar om te komen tot de meest adequate oplossing. Het resultaat van die vergelijking is het antwoord op de vraag of de assistentiehond de meest adequate oplossing is ten overstaan van de alternatieve oplossingen, rekening houdend met prijs-kwaliteit.

De beslissingen van de Bijzondere Bijstandsc commissie

Tot nog toe blijkt de Bijzondere Bijstandsc commissie meestal geen tegemoetkoming te verlenen voor een assistentiehond, andere dan een blindengeleidehond. In 2010 werd wel twee keer een tegemoetkoming uitbetaald, maar uitsluitend voor meldhonden voor personen met epilepsie.

Argumenten voor de weigering zijn nogal standaard:

- 1° dat de kosten voor een assistentiehond niet in verhouding staan tot de doelmatigheid van het gebruik ervan omdat er in de vorm van ondersteuning van hulpmiddelen goedkopere, terugbetaalbare, evenwaardige alternatieven bestaan voor de taken die een assistentiehond kan uitvoeren;
- 2° dat een assistentiehond slechts een geringe functionele meerwaarde biedt afhankelijk van de problemen die de verzoeker ondervindt ten gevolge van zijn handicap. De geringe meerwaarde die de assistentiehond biedt, staat niet in verhouding tot de gevraagde bijstand;
- 3° dat de aankoop van een assistentiehond een persoonlijke keuze betreft om te kiezen voor een assistentiehond ten opzichte van hulp van derden of hulpmiddelen.

Een aantal aanvragers heeft de beslissing van de Bijzondere Bijstandsc commissie betwist voor de rechtbank.

De arbeidsrechtbanken die zich inmiddels uitspraken over de weigering tot tenlasteneming door de Bijzondere Bijstandsc commissie hebben altijd de beslissing van de Bijzondere Bijstandsc commissie vernietigd.

Om het argument te weerleggen dat de kosten voor een assistentiehond niet in verhouding staan tot de doelmatigheid van het gebruik, zien we dat de verschillende arbeidsrechtbanken vaak dezelfde argumenten aanhalen:

- de diverse handelingen die een hond kan stellen waardoor de doelmatigheid en de frequentie volgens de arbeidsrechtbanken wel degelijk bewezen wordt: de voetsteunen van een rolstoel omhoog of omlaag zetten, het aanreiken van verschillende voorwerpen (pantoffels, afstandsbediening, telefoon enzovoort), het openen en sluiten van deuren, het uittrekken van kledij zoals een jas, het uit de rekken halen van een voorwerp, het oprapen van voorwerpen, het halen van de post;
- het feit dat de assistentiehond heel veel hulpmiddelen vervangt, ook taken vervult waarvoor geen hulpmiddelen bestaan (zoals het halen van de post);
- het feit dat de assistentiehond ook buitenshuis taken kan vervullen terwijl heel wat vervangmiddelen enkel binnenshuis aanwezig zijn (zoals het openen van de deuren);
- het feit dat bij progressiviteit van de ziekte, de hulphond nieuwe commando's kunnen worden aangeleerd om verloren competenties op te vangen;
- het vergroten van de zelfstandigheid van de gebruiker van de assistentiehond die het soms mogelijk maakt dat de gebruikers zelfstandig kunnen gaan wonen of kunnen blijven wonen of een beroep kunnen uitoefenen;
- het dag en nacht beschikbaar zijn van de hulphond maakt dat heel wat hulp kan worden uitgespaard en dat met een persoonlijke assistentiebudget (PAB) geen 24 uur assistentie per dag kan worden gefinancierd.

Opvallend is dat heel veel arbeidsrechtbanken wijzen op het veiligheidsaspect, met name het feit dat de hond in gevaarsituaties of in geval van crisis de telefoon kan aanreiken aan de hondenbezitter zodat die iemand kan alarmeren dan wel zelf alarm kan slaan.

Om het argument van de persoonlijke keuze te weerleggen zegt de arbeidsrechtbank van Antwerpen in zijn vonnis van 24 juni 2015: "de BBC negeert hiermee totaal haar missie zoals uiteengezet in artikel 4 van het decreet die het zelfbeschikkingsrecht, de keuzevrijheid, de mogelijkheid en de ervaringsdeskundigheid van de persoon met een handicap en zijn leefomgeving juist als uitgangspunt neemt bij het uitvoeren van haar taak."¹

De argumenten die de arbeidsrechtbanken gebruiken om te beslissen dat de persoon met een beperking voldoet aan de voorwaarden van het IMB-besluit, meer bepaald de noodzaak, de gebruiksfrequentie, de werkzaamheid en de doelmatigheid van de bijstand, vinden we ook in het onderzoek van Scholten en Franssen 'Het maatschappelijk rendement van Stichting Hulphond Nederland, Een kwalitatief en kwantitatief onderzoek' van 2006.

De resultaten van het onderzoek op de verschillende deelaspecten zijn de volgende:

- 1° bijna alle hulphondbezitters geven aan meer activiteiten te kunnen uitvoeren dankzij de hond;
- 2° er is een duidelijke impact op de mate waarin de hulphond de vraag naar ondersteunende hulp-mantelzorg, huishoudelijke hulp, persoonlijke verzorging enzovoort kan verminderen. Nagenoeg iedereen geeft aan dat de hulp door familie/vrienden zeer substantieel is afgenomen;
- 3° hulphonden doen een zeer groot aantal verschillende taken en klussen (kleren aan- en uitdoen, helpen bij het koken, was in de wasmachine doen, post oprapen, boodschappen, wasmachine leegmaken, oprapen wat men laat vallen, betalen in de winkel, dingen aangeven, deuren open en dicht doen, op de liftknop drukken, rechtzetten van het hoofd wanneer men dat zelf niet meer kan, laatjes en kastjes openen, helpen bij het overhevelen van de buitenstoel naar de binnenstoel);
- 4° een zeer belangrijk aspect is de mate waarin gebruikers van een hulphond zichzelf beter geaccepteerd voelen in de maatschappij en van daaruit meer zelfvertrouwen kunnen hebben;
- 5° de hulphond draagt bij tot een fysieke en mentale gezondheid ("Mijn conditie was veel minder voordat ik een hulphond had. Mijn bloeddruk is nu lager. Ik zit beter in mijn vel. Ik ben veel rustiger.");
- 6° er is een belangrijke invloed van de hulphond op het dagelijkse leven van de gebruiker ("Ik kan nu gemakkelijker boodschappen doen. Voorheen ging ik ook wel, maar ik was veel afhankelijker. Nu kan de hond voor me betalen, spullen uit de rekken pakken. Daarvoor moest ik altijd met iemand boodschappen doen.");
- 7° naast alle praktische voordelen en mogelijkheden van de hond is er ook een groot aantal zaken benoemd, die meer met de gemoedstoestand van de assistentiehondengebruikers te maken heeft. Deze resultaten zijn – hoewel moeilijk te kwantificeren – zeer zeker relevant. Overigens leidt een betere gemoedstoestand tot een minder gebruik van zorg en ondersteuning en is dit onderwerp dus – indirect – wel degelijk meegenomen in de kwantificering van de resultaten ("Voor mij is de hond onafhankelijkheid, voor mezelf kunnen zorgen. Ik voel me minder geïsoleerd.");

¹ Decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechts-persoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.

Artikel 4, §1: "Het agentschap heeft als missie de maatschappelijke integratie en de participatie aan de samenleving van personen met een handicap te bevorderen, door ondersteuning te verlenen waardoor ze hun autonomie en kwaliteit van leven kunnen optimaliseren.

Het neemt bij de uitoefening van zijn taak het zelfbeschikkingsrecht, de keuzevrijheid, de mogelijkheden en de ervaringsdeskundigheid van de persoon met een handicap en zijn leefomgeving als uitgangspunt.

Het agentschap stimuleert de maatschappelijke integratie en participatie van personen met een handicap, en werkt mee aan de uitvoering van een inclusief beleid voor de doelgroep.

§1/1. Het agentschap streeft bij het verwezenlijken van zijn missie de vermaatschappelijking van de zorg na door personen met een handicap een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen en ondersteunt hen waar nodig bij het uitoefenen van hun keuzevrijheid."

- 8° hoewel in eerste instantie geen vraag uit de enquête, bleken veel hulphondbezitters het onderwerp veiligheid als een belangrijk thema aan te geven;
- 9° het onderzoek vroeg naar het verschil tussen een gewone hond en een hulphond. De getuigenissen waren duidelijk: een gewone hond zou dit werk niet kunnen doen. Hulphonden zijn voorgesorteerd, het zijn honden die graag helpen, ze zijn al goed opgeleid ("Het verschil tussen een gewone hond en een hulphond zit voor mij in een aantal punten: je krijgt een heel goed opgeleide hond, hij volgt commando's geweldig op, hij is trouw en volzaam.");
- 10° het onderzoek mat ook het welbevinden van de personen met en zonder hond. Waar geen enkele persoon zonder hulphond zijn welzijn maximaal een score van 5,9 op 10 gaf, schatten de hondenbezitters hun welzijn in op minimaal 8 op 10.

Het onderzoek kwam tot twee belangrijke conclusies:

- 1° op basis van het onderzoek werd de gemiddelde kostenbesparing vastgesteld op 16.942 euro per hond per jaar. Omdat van de totale en gemiddelde kostenbesparing niet met zekerheid is vast te stellen dat die resultaten voor 100% het gevolg zijn van de activiteiten van de hulphond en ook niet zijn toe te schrijven aan andere organisaties enzovoort wordt een correctie toegepast van 50% waardoor de gemiddelde kostenbesparing per hond per jaar 8471 euro bedraagt. Het onderzoek komt tot de conclusie dat elke geïnvesteerde euro de samenleving 2,5 euro bespaart;
- 2° het onderzoek kwam ook tot de conclusie dat de hulphond leidde tot een kwantificeerbare vermindering van het aantal uren mantelzorg. Gemiddeld zijn mantelzorgers per week vijf uur minder bezig met het leveren van zorg. Het feit dat de persoon met een beperking nu over een gekwalificeerde hond beschikt, is ook van invloed op het gevoel van zorg, de kopzorgen omtrent het leven van de persoon met een beperking. Deze verminderde zorg werd niet gekwantificeerd.

In opdracht van het Nederlands College van zorgverzekeringen werd in 2011 het rapport 'Kosten en effectiviteit van hulphonden' uitgebracht. Dat onafhankelijke onderzoek werd gestart om na te gaan of de hulphonden niet uit het zorgpakket moesten worden gehaald.

We lezen in het rapport dat er vooral een verschil in kosten vast te stellen is voor twee uitgavenposten, met name op het vlak van begeleiding en adl-assistentie (adl: activiteiten van het dagelijks leven) in vergelijking met controlegroepen. De grootste verschillen tussen mensen met een adl-hond en mensen zonder een adl-hond ligt op het niveau van de mantel- en vrijwillige zorg. De studie stelde vast dat gemiddeld de totale jaarlijkse kosten, zijnde de zorgkosten en de jaarlijkse kosten van de hond, bij de hulphondengroep 8400 euro minder bedragen dan bij de controlegroep zonder honden.

Voorstel van resolutie

De indieners vragen de Vlaamse Regering om te voorzien in een regeling tot tenlasteneming van de kosten van een assistentiehond, anders dan de blindengeleidehond.

Daarbij is het in eerste instantie belangrijk te onderzoeken voor welke interventieniveaus en binnen welke levensdomeinen binnen elk interventieniveau de assistentiehond in zijn diversiteit als hulpmiddel kan worden ingeschreven. Op basis van dat onderzoek kan dan de refertelijst worden aangepast. Voor de tenlasteneming van de assistentiehonden wordt dan dezelfde procedure gevolgd als voor gewone hulpmiddelen.

Er zijn verschillende types van assistentiehonden en afhankelijk van hun functie hebben zij een grotere of kleinere meerwaarde voor de persoon met een beperking. De indieners kunnen zich voorstellen dat de omvang van die meerwaarde ook zijn reflectie vindt in de omvang van de tenlasteneming. Daarom is het aannemelijk dat de hoogte van de tenlasteneming van de kosten van de assistentiehond zou kunnen variëren afhankelijk van de taken die de assistentiehond zal verrichten voor de persoon met de beperking.

Martine Taelman
Tine Van der Vloet
Vera Jans
Caroline Croo
Katrien Schryvers
Danielle Godderis-T'Jonck

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de meerwaarde van een assistentiehond voor heel wat mensen met een beperking, op het vlak van de vermaatschappelijking van de zorg;
 - 2° het feit dat een assistentiehond minder uitgaven met zich meebrengt op het vlak van hulpmiddelen en assistentie;
 - 3° de meerwaarde van een assistentiehond op het vlak van veiligheid en sociale contacten;
 - 4° de meerwaarde die een assistentiehond heeft voor de mantelzorger;
 - 5° het feit dat geleidehonden voor blinden al zijn opgenomen in de refertelijst;
 - 6° de kosten die uitgespaard kunnen worden aan individuele materiële bijstand, persoonlijke assistentie en zorg in natura bij het inschakelen van een assistentiehond;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° te onderzoeken voor welke interventieniveaus en binnen welke levensdomeinen voor elk interventieniveau de assistentiehond, andere dan de blindengeleidehond, als hulpmiddel een meerwaarde kan hebben;
 - 2° op basis van dat onderzoek de assistentiehond, andere dan de blindengeleidehond, in het gepaste interventieniveau en het gepaste levensdomein per interventieniveau op te nemen in de refertelijst;
 - 3° de hoogte van de tenlasteneming van de kosten van de assistentiehond te bepalen afhankelijk van de taken die hij zal verrichten voor de persoon met de beperking.

Martine Taelman
Tine Van der Vloet
Vera Jans
Caroline Croo
Katrien Schryvers
Danielle Godderis-T'Jonck